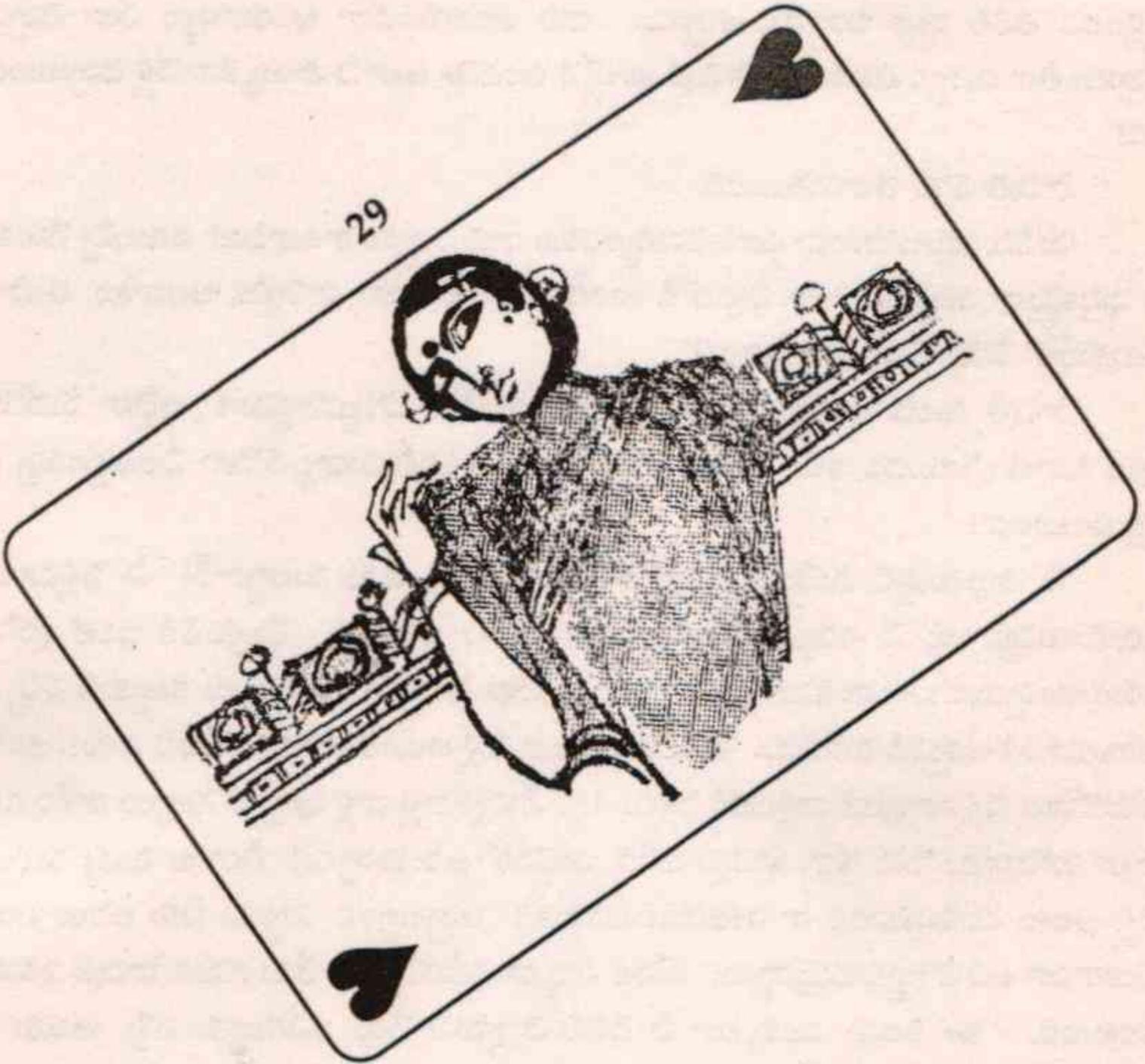

త్యాగమూర్తులున్నారు, జాగ్రత్త!

సావిత్రి గుండె దడదడలాడింది. మళ్ళీ రాంబాబు వచ్చినట్టున్నాడు. ఇదివరకు ఓసారి వాడు వచ్చి వెళ్ళినట్టు వింది. ఈసారి తన మొగుడికి ఏం నూరిపోస్తాడో? ఏ ఒడుదుడుకులూ లేకుండా ఎంతో హాయిగా తన కాపురం సాగిపోతోంది. ఏడాది గడిచింది గాని నిన్నో మొన్నో పెళ్ళయినంత నిత్య నూతనంగా సాగిపోతోంది తన జీవితం. తన మొగుడు సుబ్బారావుకి తనంటే పంచ ప్రాణాలు. అనుభవించినవాళ్లు చెబితే వింది. వివరించినవాళ్లు రాసిపెడితే చదివింది. అంతేగాని ఓ మొగా ఓ ఆడా కలసి జీవించడంలో ఇంత కమ్మదనం ఉందని ఇదివరకు ఎరగదు తను. కర్మ కాకపోతే ఆ రాంబాబు బదిలీ అయి ఈ ఊరే రావాలా? తనూ రాంబాబూ ఇంటరుదాకా చదువుకున్నారని సావిత్రికి తెలుసుగాని ఎమ్మే రెండేళ్ళూ వాళ్ళిద్దరూ క్లాస్ మేట్స్ ని ఎలా తెలుస్తుంది తనకి! తమ పెళ్ళికి రాంబాబు ఏదో ట్రయినింగులో ఉండి రాలేకపోయాడుట. ఇప్పుడిలా వచ్చి తన పచ్చని కాపురంలో చిచ్చుపెట్టగలడని ఎప్పుడైనా అనుకుందా!

నుదుటను పట్టిన చెమట చీర చెంగుతో తుడుచుకుని ఇన్ని మంచినీళ్లు తాగి వేసిన తలుపుకి

మరింత దగ్గరగా వచ్చి, బెదురుపాటుతో కూడిన ఆతృతతో వాళ్ల సంభాషణ రహస్యంగా వినజొచ్చింది సావిత్రి!

'కిందటిసారి వచ్చినప్పుడు మీ యింటి నిండా ఎవరెవరో ఉన్నారు. మీ ఆవిడ ఎక్కడికో వెళ్లిందని తెలిసి మరీ వచ్చాను, అప్పుడు. కాని అందరుండగా ఆ రహస్యం ఎలా చెప్పను? ఇప్పుడు తీరా వచ్చాక తెలిసింది. సావిత్రి ఇంట్లోనే ఉందని. అలా ఏ పార్కుకేనా వెళ్లి చెప్పుకుందాం పద!'

సావిత్రి నోట తడారిపోయింది.

'మనిషి ఎదుటలేకుండా చూసి విమర్శించడం నాకు నచ్చదు రాంబాబూ! పనులన్నీ చేసుకుని, ఏ పుస్తకమైనా పట్టుకుని అలా నిద్రలోకి జారడం సాధారణంగా సావిత్రికి అలవాటు ఈపాటికి పడుకుందో ఏమో, లేపి తీసుకురానా?'

సావిత్రి గుండె గిలగిల కొట్టుకుంది. బతికుండగా పోస్టుమార్తమా! అదైనా మనసుకా! అటు ఓనాటి ప్రియుడు, ఇటు కట్టుకున్న మొగుడు. వీరిద్దరి మధ్యా దోషిగా నిలబడ్డంకన్న స్త్రీకి శిక్ష ఉంటుందా!

నే చెబుతున్నది నువ్వేం సీరియస్ గా తీసుకున్నట్టు లేదు సుబ్బారావ్! నీ పెళ్లిమాటలు జరుగుతున్నప్పుడు నే నక్కడ లేకపోడంవల్ల వచ్చింది ఇదంతా. మిత్రుడికి ఇంత ద్రోహం జరుగుతున్నప్పుడు -- నా కేమాత్రం మాటగా అయినా తెలిసినా --- రెక్కలు కట్టుకుని వచ్చి ఈ అన్యాయానికి అడ్డుపడి ఉండును. శుభలేఖ అయినా పెళ్లి అయిపోయాక అందింది నాకు! అయినా పేరుకోసారి పెళ్లిచూపులకి వాళ్లింటికి వెళ్లేను గాని సావిత్రీవాళ్ల వాళ్ల పూర్తి భోగట్టాలు నాకేం గుర్తు! చాలా మామూలు పేరు కదా, సావిత్రి అనేది, మరెవరో ఆనుకున్నాను! తీరా ఆ మధ్య నువ్వు మీ పెళ్లి ఆల్బం చూపించేసరికి నా మతిపోయిందనుకో! అప్పట్నుంచి ఎప్పుడు నీకు అసలు సంగతి చెబుదామా అని కొట్టుకుచస్తున్నాను. లోపల ఎక్కడా చడీచప్పుడూ లేదు గనుక సావిత్రి పడుకుని ఉంటుంది. ఈ రెండు ముక్కలూ నీ చెవిని వేద్దామని నేను పనిగట్టుకు వస్తే, తనను లేపి తీసుకువస్తానంటా వేమిటి, నీకేం మతిగాని పోలేదు కద!

తను కూచున్న చోటులోంచి మొగుడి మొహంచూసే అవకాశం లేదు సావిత్రికి. ఏం జవాబు వస్తుందో అని నరాలు తెగిపోయేటంత ఆందోళనతో చెవులు రిక్కించి వినసాగింది. కాస్సేపు గుండెలు పగిలిపోయే నిశ్శబ్దం. ఎందుకో గాని సుబ్బారావు జవాబు చెప్పలేదు. రాంబాబే కొనసాగించాడు:

'ఎలాగా జరిగింది జరిగిపోయింది గనక యిప్పుడు చెప్పి లాభం ఏమిటని అనుకోకపోలేదు. అందుకే మొదట్లో తటపటాయించాను. కాని ఎంతకాలం నుంచో ఎరిగిన మిత్రుడి నుంచి ఇంత ముఖ్య విషయం ఎలా దాచడమో నాకు బోధపడడంలేదు. అయిపోయింది ఎలాగా వెనక్కి తీసుకోలేము, ముందుగా అయినా తగిన కట్టుదిట్టం చేసుకుంటావని. ఒక్కటి మాత్రం నువ్వు గ్రహిస్తేనే, ఏదయినా నేను చెప్పేది. మీ కాపరంలో కలతలు రేపడానికి మాత్రం నేను రాలేదు. ఒప్పుకుంటావు కద?'

ఆ మాటకి అవునూ కాదూ అనలేదు కాని 'చెప్పు, చెప్పు. అంతా పూర్తి అయ్యాక నా

త్యాగమూర్తులున్నారు, జాగ్రత్త!

అభిప్రాయం చెబుతాను' అనే మొగుడి కచ్చితమైన గొంతుక వినపడి త్రుళ్లిపడింది సావిత్రి. ఏవి వినకూడదని వెయ్యి దేవుళ్లని ప్రార్థించిందో, ఏయే విషయాలు మరచిపోయి, గతం ఖతంచేసి మరి వెనక్కి తిరగనక్కర్లేకుండా గడిపేద్దా మనుకుందో అన్నీ, ప్రతి ఒకటి, ముక్క ముక్కా మరగకాచిన సీసం చుక్క చుక్కా పడినట్టు తన చెవిలో పడనే పడ్డాయి. అంతేకాదు. ఎవరికి తెలికుండా ఉండాలని ప్రతిక్షణం తను ఆరాటపడిందో ఆ మనిషికి అని తెలియనే తెలిశాయి. అయినా తను యింకా బతికే ఉంది!

ఇప్పుడు కంటపడితే ఒళ్లు మండిపోతోందిగాని రాంబాబు అప్పటికీ ఇప్పటికీ అందగాడు. తెలుగులో వారపత్రికలూ, సినీమాలూ చూసి 'నీకు కాబోయే మొగుడు ఇలా ఉంటే బాగుణ్ణి' అని కన్నెసిల్లలందరూ కలలు గనే రూపానికి ప్రతిరూపం రాంబాబు. స్థిరమైన జీవితపు విలువలు కూడా కొన్ని ఉంటాయని ఈ ఏడాదిలో భర్త సహజీవనంలో ఎన్నో నేర్చుకుంది గాని, అంతకు ముందు సావిత్రి ఆలోచనలు వేరు. ఏవిధంగా చూసినా ఎదిగే ఆడపిల్లకి ఏదో ఓ రకం అన్యాయం చెయ్యడానికి ఎప్పుడూ రెడీగా ఉండే యీ సంఘంలో యింత కన్న గొప్ప ఆలోచనలకి అవకాశం ఎక్కడుంది గనక! బట్టిపట్టిన నాలుగు ముక్కలూ పరీక్షలప్పుడు చక్కగా కక్కగలిగితే పైమెట్టు చేరగలమనే ఒకే ఒక నీతి తప్ప, కాలేజీల్లో మాత్రం నేర్చుకొనేది ఏముంటుంది! తన ప్రసక్తి లేకుండా జరిగిన అనేకమైన పెళ్లి చూపుల 'అపరకర్మల్లో' 'ఇది జరిగితే బాగుణ్ణి' అని సావిత్రి ఆ రోజుకి పాపులర్ గా ఉన్న దేవుణ్ణి మొక్కింది. మేడిపండులాంటి రాంబాబు బాహ్యరూపం చూసే. 'అన్నీ బాగానే ఉన్నాయి, జాతకాలు మాత్రం పడలేదు' అని వాళ్ళు రాసినప్పుడు మాత్రం సావిత్రి చాతకానట్టు ఊరుకోలేకపోయింది. పెళ్లవలేక చదివిస్తున్నారు గాని మామూలు సెంటిమెంట్సుని అధిగమించి బతికే సాహసం లేదు తన తల్లిదండ్రులకి. కాలేజీ ఫంక్షన్స్ లో ఒకటి రెండుసార్లు రాంబాబుని కలిసి మాట్లాడి ఉండడం ఆమెకి మరింత చొరవ ఇచ్చింది. ఏం రాసిందో ఇప్పుడు సరిగ్గా ప్రతి ముక్కా గుర్తులేదుగాని అతనికి ఆ రోజుల్లో పంపిన ఉత్తరం సారాంశం ఎప్పటికీ మరచిపోలేదు. 'మిమ్మల్ని మనస్ఫూర్తిగా ప్రేమించాను. తొలిచూపులోనే నా మనసుని దోచుకున్న -- నే ననేది పెళ్లి చూపుల మాట కాదు -- కాలేజీలో మీరు కంటపడిన రోజు నుంచీ -- మిమ్మల్ని ఆరాధిస్తూ వచ్చాను. నన్ను చూసుకోడానికి మా యింటికి వచ్చారంటే నా అదృష్టం తలుచుకుని గర్వించాను. పెళ్లి చూపులనాడు నేను మీకు నచ్చానని మీరన్నట్టు ఆ తర్వాత మా నాన్న చెబితే ఆకాశసీమలు అందుకున్నట్టు ఆశలల్లుకున్నాను. తీరా ఇప్పుడు ఎవరికీ పూర్తిగా నమ్మకంలేని ఏ జాతకాల వంకతోనో మీవాళ్ళు కాదంటే -- మీరు కూడా మానం వహిస్తే నేనేం కావాలి? మీ వాళ్లతో పోరాడి అయినా నన్ను మీదాన్ని చేసుకోకపోతే నే నెందులో పడాలి? నన్నెలా అనుగ్రహిస్తారో మేదే భారం' .... ఇంచుమించు ఇలా సాగి ఉంటుంది.

ఇప్పుడు మరి నాలుగు ముక్కలు జతచేసే చెప్పేడు రాంబాబు తన మొగుడికి. తలుపు సందులోంచి ఎంతో ప్రయత్నంచేసి చూసింది. ఉత్తరం చూపించినట్టు లేదు. ఏడాది అయిపోయింది. కాగితం ముక్క దాచడం కష్టం. రుజువు లేదు గనక మరిన్ని కల్పించి చెప్పడం సులభం.

మొదట్నుంచీ ఆ కుటుంబానికి అంత మంచి పేరు లేదు. పెళ్లి చూపుల తర్వాత గాని మావాళ్లకి ఆ సంగతి తెలియలేదు. తీరా శీలప్రసక్తి తీసుకొస్తే ఏం బాగుంటుందని మా నాన్నగారు

జాతకాల మిషమీద దాన్ని తప్పించేశారు. ఎంత తెగించిన మనిషి కాకపోతే తల్లి చాటు పిల్ల ప్రేమలేఖలు నడిపిస్తుందా? ఇలా యిప్పటికి ఎన్ని కథలు నడిపిందో!....'

సావిత్రికి మొహం తిరిగినట్టయింది.

'నువ్వుంతటి విలన్‌వని తెలియక, నీ పైపై మెరుగులకి భ్రమపడి అదే ప్రేమ అనుకుని నీలాంటి విషపురుగుకి మనసంతా అర్పిస్తూ ఓ ప్రేమలేఖ రాశాను, నిజమే. అంతకంటే మహాపరాధం లోకంలో లేదు. ఏది? కన్నెపిల్ల ప్రేమలేఖ రాయడం కాదు, నీలాంటి దౌర్భాగ్యుడితో జీవితం పంచుకోవాలనుకోడం. ఏనాడో నేను చేసిన పుణ్యాంకొద్దీ అది తప్పిపోయింది. ఇప్పుడు ఓ సహృదయుడి పంచన హాయిగా జీవితం వెళ్లబుచ్చుతూ ఉంటే నీకు బాధగా ఉందా? నే నీకు చేసిన అపకారం ఏమిటి రాంబాబూ?' అని అడిగింది మనసు. తన ప్రేమలేఖకి వెంటనే వచ్చిన రిస్పై లోనే ఉంది జవాబు.

తను లెటర్ పంపించిన పనిమనిషికే రిస్పై యిచ్చి పంపేడు రాంబాబు. 'సావిత్రి! వెర్రెత్తించే నీ అందం ఓ యుద్ధనౌక లాంటిది. దాని ముందు నా స్టేచరు ఓ కాగితం పడవ లాంటిది. నన్ను లైక్ చేసిన నిన్నెలా కాదనగలను! మనల్ని కాదనడానికి మన పెద్ద వాళ్లెవరు? రేపు రాత్రి మినర్వా టాకీసుకి ఫస్టుషోకని బయలుదేరు. అది విడిచిపెట్టగానే దాని ఎదురుగా ఉన్న మోడరన్ లాడ్జిలో రిసెప్షన్లో నా పేరు అడుగు. నేను బుక్ చేసిన రూంకి నిన్ను డైరెక్ట్ చేస్తారు. ఇద్దరం కలసి ఒకటి అయే ఉపాయం ఆలోచిద్దాం -- ఆ సమయం కోసం ప్రతి క్షణం ఎదురుచూసే, నీ, రాంబాబు .... ఆ ఉడుకుతో ఆ దుడుకుతో తను తప్పకుండా వెళ్లి ఉండును, సమయానికి దేవుడు పంపించినట్టు తన క్లాస్ మేటు రేవతి వచ్చి రక్షించకపోతే. ఆ రాంబాబు అప్పటికే ఎందరు ఆడపిల్లల్లో నాశనం చేశాడనీ వాడి దగ్గరకి వెళ్లడంకన్న పులినోటిలో బుర్ర దూర్చడం మంచిదనీ ఎంతగా చెప్పిందో .... అయినా, అంత చక్కటి వాడిలో అంత టక్కరితనం ఊహించలేక .... ఆ జవాబులోని తీయతనానికి తట్టుకోలేక తనింకా వెడదామనే సిద్ధపడితే 'వెళ్లేవా, సర్వనాశనం కాకుండా తిరిగి రావు. అదో ప్రమాదభరితమైన దీపం. నువ్వు కీటకంలా పరుగుపెడుతూ ఉంటే చూసి చూసి ఊరుకోలేను నీ ఫ్రెండునై. ఇంట్లో పడున్నావా సరే సరి. లేదా, మీ వాళ్లని కేకెయ్యకమానను. ఆ పులివాత పడకుండా తప్పించాయి, నేనూ నమ్మేదాన్ని కాను. నిజానికి జాతకాలు ఎంత గొప్పవి!'

జాతకాలూ కాదు, సింగినాదాలూ కాదు, రేవతిలాంటి వాళ్లతో స్నేహాలు అన్నిటికన్న గొప్పవి. సావిత్రికి ఇప్పుడు అర్థమౌతోంది. రాంబాబుకి కావలసింది పెళ్లి కాదు, సెక్సు. అది ఆనాడు తనవల్ల లభ్యంకాలేదు. అందుకనే పగపట్టాడు. అవకాశం దొరికింది కనక ఇప్పుడిలా తీర్చుకుంటున్నాడు! తన ఉత్తరం సంగతి చెబుతాడు గాని, దానికి తను రాసిన జవాబు సంగతి చెప్పడే! రాంబాబు పంపిన రిస్పై తన ఉత్తరం కంటే ఎంతో గొప్పగా ఇంచుమించు కంఠత పెట్టినట్టు ఆనాడు గుర్తుంచుకుంది గాని దాన్ని తను దాచిఉంటే ఇప్పుడెంత బావుణ్ణు! రేవతి చెప్పడమే కాక, ఆ విషయం దగాపడిన క్లాస్ మేటు ఒకరు రుజువుచెయ్యడంతో సావిత్రి దాన్ని ఇంతింత ముక్కులు కింద చింపి -- అగ్గిపుల్లతో దహన సంస్కారం కూడా చేసింది!

అంతటి దిగులులో కూడా సావిత్రికి ఓ మెరుపులాంటి తలపు చిన్న ధైర్యం ప్రసాదించింది. వాడి ఉత్తరం తన దగ్గర ఎలా లేదో తన ప్రేమలేఖ కూడా రాంబాబు దగ్గర లేదు! రుజువు

శ్యామూర్తులున్నారు, బాగుత్త!

లేనప్పుడు ఎవరేం చెయ్యగలరని తనకీ దిగులు! కాని ఆ నయవంచకుడు ఆ ఆశ మాత్రం మిగలనిస్తేనా!

'నాకు తెలుసునయ్యా సుబ్బారావు! నువ్వు నమ్మవు. నే చెప్పేదానిమీద ఏ మాత్రం ఆసక్తి చూపించకపోడాన్ని బట్టే తెలుస్తోంది సావిత్రి యిప్పటికే నిన్నెంత ఇన్ ఫ్లూఎన్స్ చేసిందో! తెలిసో తెలియకో ఏదో రాసిందిలెమ్మని నేనా లెటర్ని చింపేశాను కాబట్టి ఇప్పుడు నీ ముందుంచే సాక్ష్యం కూడా లేదు. ఎవరి మనసుకి వాళ్లే సాక్షి. నే నెందుకు అనవసరంగా ఇందులో యింకా తలదూర్చడం! ప్రాణస్నేహితుడివి కదా, యిక ముందైనా సంగతి తెలుసుకుని తగిన కట్టుదిట్టం చేసుకుంటావని తప్ప, మిమ్మల్ని చూసి ఓర్చలేక కాదు. నమ్మేవో లేదో ఓపికపట్టి విన్నావ్, అదెంత కాదు! ఇంకొక్కటి కూడా చేసి నన్ను పంపెయ్యి. ఓసారి సావిత్రిని నిద్రలేపి ఇక్కడికి పిలిపించు. జరిగింది నీ నోటితో నువ్వే చెప్పి, నిన్ను ప్రేమించినదే అయితే, నీ ఎదుట నిలబడి నీ కళ్లలోకి చూస్తూ నే చెప్పిందంతా అబద్ధమని, ఆ పుస్తాలతాడు పట్టుకుని అనమను, అంతే చాలు.'

సావిత్రి గజగజ ఒణికింది. ఈసారి ఏ శబ్దమూ కాకుండా నిలదొక్కుకోడం ఆమెకు ఇంచుమించు అసాధ్యమే అయింది.

'ఏదో చప్పుడయినట్టయింది. సావిత్రి లేచిందేమో .... నే చెప్పినట్టు చేసి చూడరాదా?' అన్నాడు రాంబాబు.

'అలాగే, తనని పిలవవలసిన అవసరం ఎలాగా ఉంది. అంతకు ముందు నీతో చెప్పుకోవలసింది కూడా ఉంది. ఇప్పుడు నీకేం అర్జంటు పనిలేదుగా! మరి కాసేపు ఉండగలవా?' అన్న సుబ్బారావు మాటకి ఎంతో పొంగిపోతూ 'అలాగలాగే' అని గబగబా బుర్ర ఊపేడు రాంబాబు.

'చెప్పేనుగా నీతో మాటాడాలని. అది సావిత్రి వినడం నా కిష్టంలేదు. ఇటూ అటూ కదిలి ఉండొచ్చుగాని తను లేచిందనుకోను. అదిగాక నిద్రపడితే ఇహ ఒళ్లెరగదు. ఇప్పుడు ఏ మాత్రం శబ్దంలేదు చూడు. ఇంకేం అనుమానం లేదు. పూర్తిగా మళ్ళీ నిద్రలోకి జారుకున్నట్టే లెక్క .... హమ్మయ్య .... ఇప్పటికీ నే అనుకున్నది నీలాంటి ఆపుడితో చెప్పుకునే ఛాన్సు దొరికింది. ఇక నువ్వు చెప్పిందాని గురించి నా వ్యాఖ్య. అంతకి తెగించింది. పసుపుతాడుని కేర్ చేస్తుందని ఏమిటి నమ్మకం! నువ్వు చెప్పిందే నాకు వేదవాక్యం. గుడ్డిగా పెళ్ళాం కొంగుపట్టుకు తిరిగే వాజమ్మలందరికీ నీ బోధ కనువిప్పు. ఇంక ముందు తగిన జాగ్రత్త తీసుకుంటాను. అమ్మ, ఎంతటి నమ్మక ద్రోహి! కానియ్యి తగిన బుద్ధిచెప్పే ప్రయత్నం త్వరలోనే చేస్తాను.'

రాంబాబు కృతజ్ఞతతో సుబ్బారావు చెయ్యి పట్టుకున్నాడు. 'చెడ్డపేరు వస్తే వచ్చిందని నీలా కాపురాలు దిద్ది తీర్చే త్యాగమూర్తులు ఎక్కడోగాని ఉండరు. మీ రుణాలు నిజంగా దారుణాలు. తీర్చుకోలేనివి. ఇది మా ఇద్దరి క్షేమమూ కోరే తప్ప ఇందులో నీ స్వార్థం ఏమీ లేదు కదా! దాంపత్యం అంటే బ్రహ్మచర్య జ్వరం వదిలాక ఇద్దరూ కలసి రుచిచూడవలసిన పత్యం కదా! ఇంత వరకూ అందులో ఒక్కరికే, అంటే నాకే వైద్యం చేశావు నువ్వు. ఇక రెండో వ్యక్తిని, అంటే సావిత్రిని కూడా కనువిప్పు కలిగేలా చేసే బాధ్యత నీదే.'

'అంటే?'

'అంత గట్టిగా అడక్కు. సావిత్రి లేవకుండా ఇది నేను నీతో చెప్పాలి. నువ్వే తనతో

చెప్పాలి. నేను స్వయంగా సావిత్రిలో చెప్పలేని రహస్యం కదా ఇది!

ఈసారి సావిత్రి ఆందోళన ఆశ్చర్యంగా మారింది. మొగుడి జీవితంలో కూడా ఇలాంటి రహస్యాలు ఉన్నాయా!

'ఇలా దగ్గరగా జరుగు రాంబాబూ! మనం క్లాస్ మేట్స్ అయిందగ్గర్నూంచీ నీకు నా గురించి రఫ్ గా అయినా తెలుసుగాని అంతకుముందు సంగతులు ఎరగవు కదా! శీలం చెడినవాడని స్పష్టంగా తెలిసినా చంద్రుణ్ణి నెత్తి కెక్కించుకున్నాడు శివుడు! అలాంటి శివుడు, పేరుకి పార్వతిని శరీరంలో సగం చేసుకున్నానని కబుర్లు చెప్పినా, మోహిని లాంటిది కనబడితే బట్టలున్నాయో లేదో కూడా చూసుకోకుండా పరుగులెత్తక ఏం చెయ్యగలడు? అంతటి శివుణ్ణి ఆదిదేవుడుగా కొలిచే సామాన్య మానవులం మనం! ఒంటిమీదకి పడుచుదనం దిగి దిగగానే జంటకోసం తహతహలాడక ఎలా ఉండగలం? చిలక్కొట్లకి ఎగబడకూడదేగాని 'పడుచు పచ్చని' తోటలో చిలకపిట్టలకేం లోటు? సావిత్రి యింకా తండ్రిచాటు ఆడపిల్ల కాబట్టి ఉత్తరంలో సరిపెట్టింది. దోరవయసు మీసగాణ్ణి, ఉన్నపాటున రంగంలోకి ఉరకడానికి నాకేం అడ్డు? ఇదంతా గుర్తుంచుకుని నువ్వు సావిత్రికి చెప్పాలి సుమా! అదేం, లేచి నిలబడిపోయావ్?'

'పనుంది. మరచిపోయాను సుబ్బారావ్ .... మరోసారి వస్తాను.'

'అలా కాదు. నువ్వు తప్ప మా కెవరున్నారు.? ఇలాంటి మంచి పనులు నీ లాంటి వాళ్ల తప్ప ఎలా అవుతాయి? నన్ను అడిగే నా పర్మిషన్ తీసుకునే ఇంతవరకూ నువ్వు చెప్పేవా! నీ ఉపకారబుద్ధి అలాంటిది. నువ్వు వెడతానంటే మాత్రం, పూర్తిగా వినందే, నిన్ను వెళ్లనిస్తానా! సావిత్రి గురించి నాకు చెప్పి ధన్యుడివయావు. నా గురించి సావిత్రికి కూడా చెప్పందే నీ పుణ్యకార్యం పూర్తవుతుందా! కూచో, కూచో .... ఎంతవరకు చెప్పేను! ఆ, గుర్తొచ్చింది. ఇలా ఛాతీమీద నాలుగు వెంట్రుకలు పొటమరించాయో లేదో కంటబడిన ప్రతి పడతి శరీరం పదేపదే మననం చేసుకునేది వయసొచ్చిన నా మనసు. మా నాన్నగారి ఆఖరి చెల్లెలు ఓ కూతుర్ని కన్నాక విధవరాలై మా యింట్లోనే ఉండేది తన కూతురితో. నీకు తెలియదులే, నువ్వు మా యింటికోచ్చాక అలాంటివాళ్లెవరూ లేరు అక్కడ. మేనత్త కూతురు బొత్తిగా పసిదని అనుభవం మీద తెలుసుకుని మేనత్తనే ఆక్రమించుకుంది పొగరెక్కిన నా శరీరం. కూతురూ తల్లి ఒకే రాత్రి ఒకే నూతిలో పడి మరణించారు, ఆ మలినం కడుక్కుందామని. సావిత్రి ప్రేమలేఖకి ఎలా లేదో నా పాడుకథకి రుజువూ సాక్ష్యమూ లేవు. అంత మాత్రంచేత నిజమూ ఉండకుండా పోదు. నిష్కాములైన నీలాంటి సంఘ సేవకులకి లోకం గొడ్డుపోలేదు. ఉండు. లేచిపోకు. నే చెప్పింది అయిపోయింది గాని యింకా నీ కర్తవ్యం రెండో సగం ఉండనే ఉంది. సావిత్రిని లేపి తీసుకొస్తాను. ఇంకా ఎంతసేపు పడుకుంటుంది భడవ! ఏదో పనుందని నేను వెళ్ళిపోతాను. ఇప్పుడు నేను చెప్పిన ప్రతి ముక్కా, కాస్త నీ సహజకల్పన జోడించైనా సరే, నిజం చెప్పి మా కాపురం ఇరుపక్షాలా నిలబెట్టే పూచీ నీదే సుమా!'

సుబ్బారావు లోపలికి వెళ్లేసరికి అంతవరకూ ఎలాగో ఆపుకున్న సావిత్రి దుఃఖం, మొగుణ్ణి చూడగానే కట్టలు తెంచుకుంది. కన్నీళ్లతో భర్త కౌగిలిలో ఎంతసేపు ఉందో ఆమెకే తెలీదు! సుబ్బారావు అక్కణ్ణుంచే కిటికీ రెక్కతీసి చూశాడు. అతను అనుకున్నట్టే రాంబాబు అక్కడ లేడు!

త్యాగమూర్తులున్నారు, ఐగుప్త!

సుబ్బారావు ఇలా లోపలికి రాగానే అలా రాంబాబు అవతలికి ఉడాయించి ఉండాలి!

'మీ కెంత దయాదాక్షిణ్యాలున్నా, మీ పెళ్లాం తప్పు కప్పిపెట్టడానికి అంత ఘోరమైన నేరం, అవతలివాడు మరి నోరెత్తకుండా, నెత్తిమీద వేసుకుంటారా! మీ నాన్నగారు, తాతయ్యగారికి ఏకైక సంతానం అని నాకైనా తెలీదంటారా! ఆయనకి చెల్లెలొకటా, కూతురొకర్రా! హావ్వు! ఇన్ని అబద్ధాలు ఎప్పుడు నేర్పారు?'

'అయితే నే అనుకున్నది నిజమే నన్నమాట. మొట్ట మొదట్నుంచీ నీకేం నిద్రపట్టలేదు కదూ?'

'అవునూ, ఆ సంగతి మీ కెలా తెలుసూ?' అంది ఆశ్చర్యంగా.

'నా ఆలి సంగతి నే నెరగనా! తోడు లేకుండా తొంగోదు' అన్నాట్ట వెనకెవడో నాలాంటివాడే .... అందుకూ' అన్నాడు సుబ్బారావు, పట్టపగలు భార్యని పక్కమీదకి లాగుతూ.

'ఆగండి' అంటూ వీధి తలుపు గడియ సరిగా వేసివచ్చి, భర్తని ప్రేమగా దగ్గిరకి లాక్కుంటూనే అడిగింది. 'ఉండండుండండి. చిన్న సందేహం తీర్చండి ముందు. మీరు చెప్పినవి అబద్ధాలని నాకు తెలుసు. నేను ప్రేమలేఖ రాయడం అబద్ధం కాదని మీకు తెలీదే! నిజానికి అది అబద్ధంకాదే!'

'మేనత్త కూతురి కథ అబద్ధం కావొచ్చు. వెయ్యి దిశలలో వెర్రితలలు వేస్తున్న ఈ నవనాగరికతలో పెరిగిన ముప్పై ఏళ్ల పెళ్లికొడుకు గత జీవితంలో ఎలాంటి మనోవ్యభిచారమూ జరగలేదంటే అదెంత పెద్ద అబద్ధం! ఇంతకీ కలసి జీవించాలని కంకణాలు కట్టుకున్నవాళ్లం మనం. మరచిపోయినా, మననం చేసుకున్నా, మన యిష్టం, మన లోకం. మూడోవాడికయినా మూడో కన్నువాడికయినా యిందులో చోటెక్కడ! అలాంటిది, ఆడకొంగు కనబడితే సోలడు చొంగకార్చే ఆ రాంబాబు గాడా మనకి తీర్పులు చెప్పేది! అందుకే మెత్తని చెప్పుతో శుద్ధి చేసినంత పనిచేసి పంపించాను. నీ గురించి వాడు చెప్పింది విన్న దగ్గిర్నుంచీ నీమీద ప్రేమ ఎప్పుడూ లేనంతగా పెరిగిపోయిందనుకో.' సావిత్రి ఏదో అడగబోతే వీల్లేకుండా మూతిని మూతిలో మూసేశాడు సుబ్బారావు.

(యువ బీహావళ ప్రత్యేక సంచిక)

